

NOG EENS: DE FINANCIËN VAN DE VERENIGING

De toelichting van de penningmeester (blz. 896) heeft mijn gevoel van zorg slechts ten dele weggenomen. Ik zou echter niet op mijn kritiek terugkomen als ik niet zo'n onwankelbaar vertrouwen in het onverwoestbare humeur van onze penningmeester had. Ik prijs zijn vaderlijke zorg voor de geldelijke beslommeringen onzer Vereniging, waardoor alle leden onbekommerd kunnen slapen, desnoods ook tijdens huiselijke vergaderingen Ik kan zelfs gevoel hebben voor de humor die schuilt in de royale wijze, waarop de Vereniging telkenjare zichzelf subsidies verleent en de leden verheugt met talloze saldi. In het financiële beleid van de Vereniging mis ik evenwel de vooruitziende blik, de brede visie. In de 25 afgelopen jaren zijn contributie en abonnementskosten verdrievoudigd. Alleen al tegen deze achtergrond gezien, is het niet verantwoord om aan het bestuur, dat over 15 of 20 jaar zitting zal hebben, verplichtingen ten aanzien van L-leden, zonder de daarvoor bestemde fondsen, na te laten. Ook ben ik niet bereid te pagatelliseren, wat de Verenigingskas gederfd heeft door de enigszins opportunistische politiek van: de spaarpot groeit niet zo vlug als gehoopt werd, dus gaan wij kalmpjes aan potverteren. Dat is het paard achter de wagen spannen. Tegenover de zienswijze, dat de inschrompeling van het verenigingskapitaal nog al mee valt, kan ik met evenveel overtuiging stellen: als tijdig voor een behoorlijke belegging gezorgd was, zou het verenigingskapitaal het dubbele hebben kunnen bedragen.

In de statuten wordt de mogelijkheid geopend van erfstellingen, legaten en schenkingen aan de Vereniging. Om die mogelijkheid aantrekkelijk te maken, zal de Vereniging eerst het nodige vertrouwen moeten wekken in haar financiële beleid, door dit op een principieel solide basis te gronden. Hetzelfde geldt ten aanzien van kostbare schenkingen aan de bibliotheek. Daarvoor is de Vereniging op het ogenblik nog niet rijp. Belangrijke schenkingen aan de bibliotheek zullen alleen verwacht kunnen worden, wanneer er vertrouwen bestaat, dat zij tot hun recht zullen komen; wanneer het nut, de bruikbaarheid en vooral ook de bestendigheid van de bibliotheek boven iedere twijfel verheven is. Het nut en de bereikbaarheid van de bibliotheek

- worden -

1). Het boekje is in de verenigingsbibliotheek aanwezig.

worden al jaren lang gehandicapt door het ontbreken van een goede catalogus, ter beschikking van alle leden. Daartoe is geen geld. Dan moet er voor gespaard worden. Desnoods een tienjarenplan, maar de catalogus moet er komen, want dat is nodig om ons gemeenschappelijke boekenbezit de belangstelling en de centrale plaats te geven die het verdient, doch die het nog steeds niet heeft. De vorming van plaatselijke sub-bibliotheekjes is een duidelijke aanwijzing, dat er iets hapert tussen vraag en aanbod. Wat de bestendigheid van de bibliotheek betreft, deze is te kwetsbaar door het ontbreken van een financiële reserve. In de eventualiteit van een economische crisis worden, bij particuliere bezuinigingen, het eerst de verenigingscontributies geschrapt. Het mag niet zo zijn, dat het Bestuur onverwacht voor een financieel tekort zou komen te zitten door oninbare achterstallige contributies, en dat de bibliotheek, het enige verkoopbare bezit van de Vereniging, dan de klap zou moeten opvangen. Het zou niet de eerste verenigingsbibliotheek zijn !

Wij leven op het ogenblik in een tijd van betrekkelijke welvaart. Het heeft zijn gunstige reactie op de Vereniging en haar financiële situatie. Er is geld voor contributies en abonnementen, en voor aankoop van oude jaargangen. De opbrengst van de verkoop van jaargangen van Basteria is een belangrijke inkomstenbron voor de Vereniging. Deze mag echter niet de hoeksteen van het Basteria-budget worden. Want het is zeer de vraag, of de Vereniging in dezelfde mate op die inkomsten zal mogen rekenen, zodra er grote hiaten in de verkoopbare voorraden komen. Daarom lijkt het mij verstandiger, slechts een vast deel van deze inkomsten in het Basteria-budget op te nemen en de rest in een reserve vast te leggen.

Tijdens het laatste congres werd het gelukkige initiatief genomen om tot meer internationale samenwerking en tot een ruimer persoonlijk contact te komen door de oprichting van een Europese Malacologische Unie. Een tweede stap in die richting zal het internationale congres zijn, dat in 1962 in Londen gehouden zal worden. Als de voortekenen niet bedriegen, wordt dit een succes. Toen ik begin november in Londen was, vernam ik, dat reeds meer dan honderd malacologen uit vele landen zich voorlopig hadden laten inschrijven. Het is niet vermetel, nu al het denkbeeld te gaan koesteren, de 25-jarige viering van het initiatief tot oprichting der Europese Malacologische Unie tegelijk met het tiende lustrum der Ned. Mal. Ver. te vieren en wel weer in Nederland. Wij zullen er goed aan doen, voortaan elk jaar hiervoor een bedrag opzij te leggen, al was het voorlopig alleen al om de symbolische waarde van dit streven. Als dit plan in de begroting vast ligt, kan het voornemen in 1962 op het Congres in Londen in het betreffende werkcomité reeds bekend gemaakt worden, zodat bij het opmaken van plannen op lange termijn, met deze wens rekening gehouden kan worden.

Dit alles pleit tégen het interen van onze reserve en vóór het sparen. Deze reserve moet vastgelegd worden en rente opbrengen en groeien. Mijns inziens niet op een spaarbankboekje. Er zijn andere, aantrekkelijker mogelijkheden, wanneer het om een plan op lange termijn gaat. Het Bestuur zou, uit een oogpunt van gedeelde verantwoordelijkheid, er misschien goed aan doen, de ledenvergadering voor te stellen een commissie van enkele leden te benoemen, die de mogelijkheid van belegging onderzoekt en terzake advies uitbrengt. Men verliese niet uit het oog, dat onze vereniging op het ogenblik niet alleen de grootste der malacologische verenigingen in Europa is, maar ook de armste , en dus het meest aangewezen op subsidie van buiten af !

Het bovenstaande is allerm minst als een verwijt op het beheer der verenigingspenningen bedoeld. Integendeel, voor de technische bekwaamheid die de penningmeester nu al zoveel jaren belangeloos ten dienste van de Vereniging stelt, heb ik niets dan lof en respect. Het geldt eerder als een verwijt aan het adres van de leden, die over het algemeen te weinig belangstelling tonen voor de huishoudelijke zaken der Vereniging. Misschien kan deze belangstelling gestimuleerd worden, door de financiële verslagen een andere, eenvoudiger structuur te geven, en te komen tot één exploitatie-rekening en één balans, en ook één saldo, zowel voor de algemene inkomsten en uitgaven, als voor Basteria en kleine fondsen. Ik heb hier de financiële verslagen van de Malacological Society of London op het oog, die door hun eenvoudiger structuur mijns inziens voor leken gemakkelijker leesbaar zijn.

Mijn voorstellen moeten alleen opgevat worden als een suggestie die past in de harmonische groei naar volwassenheid onzer Vereniging. Toen de N.M.V. opgericht werd, was het een huiselijke kring zonder spelregels en met een administratie die aangepast was aan die sfeer. Een belangrijke mijlpaal in de ontwikkeling was het aanvaarden van statuten en een huishoudelijk reglement. De Koninklijke goedkeuring gaf daarop rechtspersoonlijkheid aan de Vereniging. Toen ik in die jaren, als secretaris der vereniging, op middelen tot werving van meer leden zon, om daardoor de armslag van de vereniging te vergroten, hoorde ik eens een der leden sceptisch opmerken: " . . . heeft dat wel zin ? Wat ledental betreft heeft de Vereniging, in een zo klein land . . . als "

als het onze, toch wel haar verzadigingspunt bereikt". In de tien jaar die sedert dien verlopen zijn, heeft de Vereniging hierop zelf het antwoord gegeven, door haar ledental te verdubbelen. Daarom kan ik in beginsel ook niet de beperking aanvaarden, die de penningmeester aan de Vereniging meent te moeten opleggen, wat betreft haar toekomstige ontwikkeling, zoals onder meer blijkt uit de 4e alinea van zijn repliek (blz. 896). Ik geloof, dat de Vereniging, wat het financiële beleid aangaat, rijp is voor het besluit om niet meer op drift de toekomst in te gaan, doch te trachten, weloverwogen een duidelijke koers te bepalen.

Parijs, 14 november 1960

J.G.J. Kuiper.